

Etelä-Savon energiastrategian vuoteen 2035 hyväksyminen

Maakuntahallitus 17.02.2025 § 26
26/15.00.04/2025

Valmistelija

aluesuunnitteluasiatuntija Päivi Rahikainen, 040 658 5723, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus hyväksyy Etelä-Savon energiastrategian vuoteen 2035.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Etelä-Savon maakuntaliitto on vuoden 2024 aikana valmistellut Etelä-Savon energiastrategian, joka kartoittaa maakunnan energiatulevaisuutta vuoteen 2035. Strategia laadittiin laajassa sidosryhmäyhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa. Sen valmistelun aikana on pyritty selvittämään mahdollisimman laajasti alueen vahvuuksia, painotuksia ja eri toimijoiden näkemyksiä Etelä-Savon kestävästä energiatulevaisuudesta.

Etelä-Savo pyrkii hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä, eikä tavoitteeseen päästä ilman energijärjestelmän päämäärätietoista kehittämistä kohti vähähiilisyttä. Energiankulutus on liikenteen ohella suurimpia päästöjen lähteitä maakunnassa. Etelä-Savon energijärjestelmän nykytilannetta kartoitettiin 2024 valmistuneessa raportissa, joka osaltaan taustoitti nyt laadittua energiastrategiaa.

Energiastrategia tarkentaa Etelä-Savon hiilineutraaliustavoitteita ja tähtää kestäväan ja innovatiiviseen energiateollisuuden tulevaisuuteen osaavavan työvoiman ja energia-alan koulutuksen kautta. Turvattu ja kestävä energiantuotanto sekä toimitusvarmuus ovat huoltovarmuuden kannalta tärkeitä. Vahvan ja kilpailukykyisen energiateollisuuden edistäminen on strategian kärjessä. Näihin päämääriin pyritään strategiassa esitetyin toimenpitein. Energiastrategian tavoitteena on luoda selkeät suuntaviivat maakunnan energijärjestelmän kehittämiseksi yhdistämällä kansainväliset ja kansalliset raamit Etelä-Savon toimintaympäristöön.

Visiona on, että Etelä-Savo on vuonna 2035 uusiutuvan energian edelläkävijä ja tulevaisuuden houkutteleva investointikohde.

Etelä-Savon energiastrategian ohjausryhmä asetti energiastrategialle seuraavat tavoitteet vuoteen 2035 mennessä:

1. Etelä-Savo kasvattaa puhtaan ja päästöttömän energian tuotantoa ja saavuttaa hiilineutraaliuden 2035.
2. Etelä-Savo pyrkii luomaan kilpailukykyisen toimintaympäristön, joka houkuttelee puoleensa sekä kotimaisia että kansainvälisiä investointeja, edistäen alueen talouskasvua ja hiilineutraaliuteen tähtääviä ratkaisuja.
3. Etelä-Savo pyrkii aktiivisesti vahvistamaan edunvalvontaansa vedyn, sähköinfrastruktuurin ja siirtoverkkojen kehittämisessä Itä-Suomessa varmistaakseen luotettavan ja tehokkaan sähkönjakelun kasvavan energiantuotannon ja kulutuksen tarpeisiin.

4. Etelä-Savo pyrkii edistämään uutta liiketoimintaa vihreän siirtymän alalla ja teollisuuden jatkojalostuksessa.
5. Etelä-Savo pyrkii tukemaan teknologisen osaamisen kehittämistä ja varmistamaan energia-alan koulutuksen säilymisen alueella.
6. Etelä-Savo hyödyntää vahvoja yhteistyöverkostoja energia-alan vetovoiman vahvistamiseksi.
7. Etelä-Savo pyrkii lisäämään kansalaisten ymmärrystä energiaomavaraisuudesta ja huoltovarmuudesta tarjoamalla faktapohjaista tietoa uusiutuvien energiainvestointien merkityksestä.
8. Etelä-Savo vahvistaa energiatuotannon kyberturvallisuutta ja huoltovarmuutta.

Etelä-Savon energiastrategian sisältöä koostettiin työpajoissa ja kunnille suunnatussa kyselyssä. Työpajoissa oli mukana edustajia eri tahoilta yhteensä yli 70. Energiastrategian tietopohjana toimivat energiastrategian ohjausryhmä ja maakuntaliiton tekemä energiajärjestelmäselvitys nykytilanteesta sekä muut asiaan liittyvät tutkimus- ja selvityshankkeet sekä valtakunnalliset tilastot. Lisäksi ohjausryhmän lausuntokierrokselta saatu palaute vaikutti strategian sisältöön ja sanoitukseen.

Etelä-Savon maakuntaohjelman 2026–2029 laadinta on alkanut, se ohjaa ja sovittaa yhteen aluekehitystyötä. Energiastrategian ohjausryhmä linjasi nyt laadittavaan maakuntaohjelmaan kuusi keskeisintä toimenpidettä, joita olivat edunvalvontaan liittyvät asiat kuten, kantaverkon kapasiteetti sekä tuulivoiman edistäminen erityisesti valtatie 5 itäpuolella sekä vetyputken huoltovarmuus lenkki itäisen Suomen kautta. Ennakoiva maankäyttö ja kaavoitus, investointien jalkauttaminen Etelä-Savoon sekä energia-alan houkuttelevuuden ja osaamisen lisääminen olivat keskeisessä roolissa.

Liitteenä Etelä-Savon energiastrategia vuoteen 2035.